

Anna-Maja Henriksson r

Toimenpidealoite perhepoliittisesta kokonaisuudistuksesta

Eduskunnalle

Ruotsalainen eduskuntaryhmä ehdottaa perhepoliittista kokonaisuudistusta, joka toisaalta raivaa tietä perheen ja työn yhdistämisen joustavuuden lisäämiselle ja toisaalta nostaa naisten työllisyysastetta. Keskeisenä tavoitteena on myös isien mahdollisuuksien lisääminen perhevapaiden pitämiseen.

Ruotsalaisen eduskuntaryhmän uudistusmalli on kolmiosainen. Mielestämme on syytä valita ns. 6+6+6-malli, joka korvaa nykyisen ansiosidonnaisen äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan. Malli antaa kummallekin vanhemmalle oikeuden yhteen kuuden kuukauden jaksoon, ja kolmas jakso on valinnainen jommallekummalle vanhemmalle.

6+6+6-malli kannustaa isiä ottamaan enemmän perhevapaata. Jos kumpikin vanhempi käyttää oikeutensa kokonaan, ansiosidonnainen perhevapaa on 18 kuukautta.

6+6+6-mallin nettokustannukset ovat nykyiseen järjestelmään verrattuna 52 miljoonaa euroa asetettaessa lähtökohdaksi, että 30 prosenttia isistä hyödyntää vanhempainrahaa. Jos tätä harvemmat käyttävät sitä, kustannukset vähenevät, kun taas ne kasvavat, jos useampi käyttää mahdollisuuden vanhempainlomaan.

Oikeuttaan käyttävien joukkoa tulee voida laajentaa siten, että vanhempainvapaa koskee myös isiä, jotka eivät asu äidin kanssa.

Toiseksi haluamme puolittaa kotihoidontukiajan enintään 13 kuukauteen. Nykytilanteessa oikeus kotihoidontukeen on siihen saakka, kun lapsi on täyttänyt 3 vuotta (enintään noin 26 kuukautta). Tällä toimenpiteellä haluamme parantaa naisten asemaa työmarkkinoilla ja päästä pidemmän päälle parempaan tasa-arvoon palkkojen ja eläkkeiden osalta.

Samanaikaisesti perheille annetaan oikeus valita joustavasti itse, milloin lapsen kasvun aikana ne haluavat käyttää mahdollisuuden kotihoidontukeen.

Kokonaisuudistuksessa tämä merkitsee, että kotihoidontukea, perheen käyttäessä sitä välittömästi käytettyään 6+6+6 kuukautta vanhempainvapaata, voidaan hyödyntää siihen saakka, kun lapsi on 2 vuotta ja 6 kuukautta vanha.

Eduskunnan tietopalvelu on laskenut, että kotihoidontukiajan lyhentäminen lisää julkisia nettomenoja noin 100 miljoonaa euroa — tällöin on otettu huomioon verotulojen kasvu työpaikkojen

Toimenpidealoite TPA 48/2017 vp

määrän lisääntyessä, mutta toisaalta kustannukset kasvavat päivähoidon laajentamisen vuoksi samanaikaisesti, kun työttömyyskorvauksista aiheutuvat kustannukset kasvavat.

Kolmantena osana uudistusta on, että jokainen kolme vuotta täyttänyt lapsi saa oikeuden neljään tuntiin maksutonta varhaiskasvatusta.

Ainoastaan kolme neljästä (noin 75 prosenttia) yli kolmivuotiaasta suomalaislapsesta osallistuu varhaiskasvatukseen, mikä on useimpiin OECD-maihin verrattuna heikompi tilanne. Taso on huomattavasti alhaisempi kuin muissa Pohjoismaissa. Tämän vuoksi meidän on toteutettava tämä uudistus Ruotsin mallin mukaisesti.

Neljä tuntia maksutonta varhaiskasvatusta tarkoittaa päivähoitomaksujen alenemista kautta linjan, mikä vähentää kannustinloukkuja. Se merkitsee myös joustavuuden lisääntymistä perhe-elämän ja työn yhteensovittamisessa. Myös mahdollisuudet osa-aikatyön vastaanottamiseen kasvavat. Toimenpiteen arvioidaan maksavan 125 miljoonaa euroa.

Perhepoliittisessa kokonaisuudistuksessa pidämme kiinni subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta ja konkreettisista askeleista kustannusten jakamiseksi isien ja äitien työnantajien kesken.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin perhepoliittisen kokonaisuudistuksen toteuttamiseksi valitsemalla 6+6+6-mallin vanhempainvapaiden osalta, puolittamalla kotihoidontukeen oikeuttavan ajan enintään 13 kuukauteen sekä uudistamalla varhaiskasvatusta niin, että jokainen kolme vuotta täyttänyt lapsi saa oikeuden maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Jos uudistus tulee voimaan 1.1.2018, kokonaiskustannukset ovat noin 277 miljoonaa euroa.

Helsingissä 10.11.2017

Anna-Maja Henriksson r